

Економічна ситуація України потребує активізації інвестицій та експорту. В умовах обмежених фінансових ресурсів кластерна модель здатна забезпечити створення нових робочих місць, розвиток інноваційних компетенцій, підвищення конкурентоспроможності, формування експортно-орієнтованої економіки. Згідно з Глобальним індексом інновацій, Україна досягла значного прогресу у сфері знань, технологій та креативних продуктів, проте потребує покращення інституційної бази, інфраструктури та бізнес-середовища.

Висновки. Кластерний підхід є дієвим інструментом для відновлення економіки України у повоєнний період. Його реалізація забезпечує мультиплікаційний ефект через залучення інвестицій, розвиток інновацій та стимулювання експорту. Ефективна координація учасників, інтеграція науково-дослідних розробок та підтримка держави є критичними факторами успіху цієї стратегії. Послідовне впровадження кластерної моделі сприятиме сталому економічному зростанню та інтеграції України у глобальну економічну систему.

Література

1. Іванов, Ю. Б.; Анненкова, О. В. Теоретичні підходи до розробки класифікацій кластерних структур. 2009.
2. Інформаційні матеріали щодо стану інноваційної діяльності /Міністерство економіки України. – 2022. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Print?lang=uk-UA&id=69b9a9bf-5fbc-4035-8c0f-ac26b853c0eb>
3. Самійленко, Г. М. Досвід та особливості функціонування світових кластерних центрів та моделей. Проблеми і перспективи економіки та управління, (2021) (3(15), 031–040.
6. Global Innovation Index 2022. SWITZERLAND [Електронний ресурс] /ГІІ. – 2022. – Режим доступу: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/ch.pdf

УДК 338.24

Рабчук С.В., аспірант
Орел А. М., науковий керівник, д.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

МОТИВАЦІЙНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ

Сучасна економіка вимагає від підприємств гнучкості, швидкої адаптації до змін і постійного впровадження інновацій. В умовах глобалізації та посилення конкуренції бізнес змушений шукати нові механізми розвитку,

одним із яких є функціонування в рамках інноваційних кластерів. Інноваційний кластер — це територіальне об'єднання компаній, наукових установ, стартапів та інших суб'єктів економіки, які співпрацюють для досягнення синергетичного ефекту. Така модель забезпечує бізнесу низку переваг, що виступають потужними мотиваційними факторами його зростання[1, с. 108].

Інноваційні кластери — це територіальні об'єднання взаємопов'язаних підприємств, науково-дослідних установ, стартапів і державних структур, які співпрацюють для посилення конкурентоспроможності та впровадження новітніх технологій. Вони створюють особливі умови для бізнесу, формуючи середовище, що сприяє розвитку інновацій, обміну знаннями та підвищенню продуктивності. Функціонування в рамках кластерів відкриває перед бізнесом численні можливості та забезпечує доступ до унікальних ресурсів, що стають основними мотиваційними факторами його розвитку. Умовно ці фактори можна поділити на кілька основних груп: економічні, інноваційні, кадрові, інституційні та соціальні[2, с.57].

Одним із головних мотиваторів для бізнесу приєднатися до кластеру є економічна вигода. Учасники кластерів отримують доступ до інвестицій, державних програм підтримки, грантів та спеціальних пільгових умов оподаткування. Наприклад, у багатьох країнах діють податкові канікули для компаній, що працюють у сфері високих технологій, або знижені ставки на оренду виробничих приміщень і наукових лабораторій. Окрім фінансових преференцій, кластери сприяють зменшенню витрат через спільне використання інфраструктури, науково-дослідних установ, логістичних центрів та інших ресурсів. Це дозволяє підприємствам ефективніше розподіляти кошти та спрямовувати їх на розвиток основної діяльності[3]. Також економічну мотивацію посилює можливість спільного виходу на міжнародні ринки, оскільки об'єднані компанії мають більший вплив, ніж окремі підприємства. Бізнес, що працює в умовах кластеру, отримує доступ до передових розробок, сучасного обладнання та експертного досвіду. Взаємодія з дослідницькими центрами, університетами та стартапами сприяє генерації нових ідей та швидкому впровадженню інновацій.

У кластерному середовищі формуються умови для активної колаборації між компаніями, що дозволяє розвивати міждисциплінарні проєкти, вдосконалювати технологічні процеси та створювати конкурентоспроможну продукцію. Високий рівень конкуренції всередині кластеру також є потужним стимулом для розвитку. Компанії змушені постійно вдосконалювати свої продукти, шукати нові рішення та адаптуватися до змін ринку, що сприяє їх швидкому зростанню.

Література

1. Афанасьєв І.П., Орел В.М. Роль інновацій в системі трансформації економіки. Вісник Сумського національного університету.

Серія «Економіка і менеджмент». Науковий журнал. 2020. №3 (85). С. 105-110.

2. Котвицька Н.М., Мамін К.В., Царенко Д.Г. Інноваційні стратегії для підвищення конкурентоспроможності організації. Журнал Інвестиції: практика та досвід. Науковий фаховий журнал. 2024. № 19. С. 54-59.

<https://nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4709>

3. Орел А.М., Дяченко В.В. Етапи та роль цифрової трансформації у вдосконаленні управління інноваціями. Економіка і суспільство. Науковий журнал. 2023. № 56.

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/56>

УДК 338.245

Антонюк К. Ф., Горюн К. М., Шматенко В.В.,
аспіранти кафедри професійної освіти,
ресторанного та туристичного бізнесу навчально-
наукового інституту технологій і торгівлі
Махортов Ю. О., науковий керівник, д.е.н, професор
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

АКТУАЛЬНІ ФОКУСИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ : ДОСЯГНЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ, СТАЛИЙ РОЗВИТОК І ЦИФРОВІЗАЦІЯ

Кабінетом Міністрів України у 2021 році був визначеним напрям післявоєнного відновлення економіки країни шляхом використання параметричного виміру при відбудові та трансформації кожного сектору економіки[1].

Реалії 22-25 років свідчать , що трансформація і відбудова буде дуже глобальною. Для успіху такої великої роботи потрібен великий арсенал наукових підходів ,ідей, стартапів , інноваційних ініціатив.

Ми підтримуємо точку зору українських науковців, що «відновлення потребує смарт-неоіндустріалізації економіки країни» і «починати слід з індустріального сектору»[2]. Причому смарт-неоіндустріалізацію слід проводити ефективно і раціонально, «з виключенням неефективних нераціональних проміжних кроків», «з використанням інтелектуальних технологій»[2;3].

Цифровізація економіки на усіх адміністративних рівнях обіцяє значний ефект прискорення процесу відтворення. Тому науковий інтерес і практичне значення становлять методичні наукові розробки, що наближують країну до цифровізації економіки, до інтеграції в інтелектуальні технології, що стає дуже необхідним для швидшого повоєнного відродження [2;3].